KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 4.4.2006
KOM(2006) 159 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia na vysielanie pracovníkov v rámci poskytovania služieb

{SEK(2006) 439}

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia na vysielanie pracovníkov v rámci poskytovania služieb

1. ÚČEL TOHTO OZNÁMENIA

V článku 49 Zmluvy o ES sa ustanovuje zásada, podľa ktorej musia členské štáty zabezpečiť voľné poskytovanie služieb v rámci Spoločenstva. Táto základná sloboda zahŕňa právo poskytovateľa služieb so sídlom v jednom z členských štátov, aby dočasne vyslal pracovníkov do iného členského štátu s cieľom poskytovať tam služby. Z judikatúry vyplýva, že základná zásada zmluvy, voľné poskytovanie služieb, môže byť obmedzená iba predpismi na základe dôvodov vymenovaných v článku 46 Zmluvy o ES a závažných dôvodov všeobecného záujmu, v súlade so zásadami nediskriminácie a proporcionality.

V smernici 96/71/ES (ďalej len „smernica“) sa upresňujú záväzné pravidlá platné v hostiteľskej krajine, ktoré sa musia uplatňovať na vyslaných pracovníkov prostredníctvom zavedenia určitého „základu“ pracovných podmienok a podmienok zamestnania, a tým, že sa stanú povinné pre podniky, ktoré vysielajú pracovníkov do iného členského štátu než toho, na území ktorého obvykle pracujú. Sociálny cieľ smernice je jasný: zabezpečiť vyslaným pracovníkom, aby ich zamestnávateľ počas vyslania dodržiaval určité ochranné opatrenia členského štátu, do ktorého sú vyslaní. Tieto pravidlá sa týkajú najmä:

- maximálnej dĺžky pracovného času a minimálneho času odpočinku,
- minimálneho času platenej ročnej dovolenky,
- výšok minimálnej mzdy,
- podmienok poskytnutia pracovníkov, najmä z podnikov vykonávajúcich dočasné práce,
- bezpečnosť, zdravie a hygiena v práci, a
- ochranné opatrenia uplatniteľné na pracovné podmienky a podmienky zamestnania tehotných žien, žien krátko po pôrode, detí a mladistvých.

Členské štáty sú právne zaviazané prijať ustanovenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou, prijať zodpovedajúce opatrenia v prípade nerešpektovania týchto ustanovení a zabezpečiť, aby pracovníci a (alebo) ich zástupcovia mali k dispozícii príslušné opatrenia, aby sa presadzovali povinnosti stanovené v tejto smernici, ako aj ustanovila spolupráca medzi verejnými inštitúciami.

Cieľom tejto smernice je zosúladiť právo podnikov poskytovať cezhraničné služby v súlade s článkom 49 Zmluvy o ES na jednej strane a práva pracovníkov, ktorí sú dočasne vyslaní do cudziny, aby tieto služby poskytovali, na druhej strane.

Po prijatí legislatívneho uznesenia o návrhu smernice o službách na vnútornom trhu 16. februára 2006 Európskym parlamentom predložila Komisia zmenený návrh, v ktorom sa už nenachádzajú články 24 a 25 pôvodného návrhu, ktoré obsahovali osobitné ustanovenia

o vysielaní pracovníkov. V týchto článkoch Komisia navrhovala zrušiť niektoré administratívne požiadavky týkajúce sa vysielania pracovníkov. Zrušenie týchto požiadaviek sprevádzali opatrenia, ktorých cieľom bolo posilniť administratívnu spoluprácu medzi členskými štátmi.

Komisia sa zaviazala vypracovať usmernenia, ktoré by odrážali súčasný stav práva Spoločenstva v oblasti administratívnych postupov, ktorými sa zaoberalo v článkoch 24 a 25. Toto oznámenie ukazuje členským štátom cestu, ktorú by mali nasledovať, aby boli v súlade s acquis Spoločenstva, ako je interpretované judikatúrou Súdneho dvora Európskych spoločenstiev s odkazom na článok 49 Zmluvy o ES, a aby účinnejšie dosiahli výsledky požadované v smernici. Informácie zhromaždené útvarmi Komisie v správe SEK(2006) 439[1], ktorá je priložená k tomuto oznámeniu, ukazujú, že prístup k informáciám, administratívna spolupráca a kontrola rešpektovania právnych predpisov sa môžu výrazne zlepšiť najmä vďaka definovaniu a šíreniu osvedčených postupov.

Toto oznámenie neovplyvňuje právomoci Komisie, ako sú ustanovené v zmluve, aby sa zabezpečilo rešpektovanie práva Spoločenstva členskými štátmi, ani všeobecné predpisy, pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa víz.

2. USMERNENIA: KONTROLNÉ OPATRENIA

Súdny dvor vo svojej judikatúre[2] prijal, aby členské štáty mohli overiť, či sa nezneužíva voľné poskytovanie služieb, napríklad umiestnením pracovníkov tretích krajín na pracovný trh hostiteľského členského štátu. Takisto prijal odôvodnenie kontrolných opatrení potrebných na overenie rešpektovania požiadaviek, ktoré sú odôvodnené všeobecným záujmom. Komisia chce však pripomenúť, že počas kontrol uskutočnených v rámci implementácie smernice musia členské štáty rešpektovať článok 49 Zmluvy o ES a vyhnúť sa vytvoreniu alebo udržiavaniu neoprávnených a neprimeraných obmedzení voľného poskytovania služieb v rámci Spoločenstva. V skutočnosti Súdny dvor viackrát zdôraznil, že týmito kontrolami sa musia, v súlade so zásadou proporcionality, dosiahnuť sledované ciele bez toho, aby sa táto sloboda obmedzila viac, než je potrebné[3].

2.1. Všeobecné vykonávacie opatrenia

Medzi kontrolnými opatreniami implementovanými niektorými členskými štátmi, ktoré vyžadujú objasnenie na základe judikatúry Súdneho dvora založenej na článku 49 Zmluvy o ES[4] sú najdôležitejšie tieto:

– požiadavka mať zástupcu na území hostiteľského členského štátu,

---

1 Táto správa nadväzuje na žiadosť Európskeho parlamentu Komisii v jeho uznesení z 15. januára 2004, P5_TA (2004)0030.

2 Vec C-113/89 (Rush Portuguesa L^da /Office national d'immigration), rozsudok z 27. marca 1990, bod 17 a spojené veci C-369/96 a 376/96 (Ministčre public/Jean-Claude Arblade a ďalší), rozsudok z 23. novembra 1999, bod 62.

3 Pozri, v tomto kontexte, rozsudky Komisia/Luxembursko, vec C-445/03, rozsudok z 21. októbra 2004, ods. 40, a Komisia/Nemecko, C-244/04, rozsudok z 19. januára 2006, ods. 36.

4 Tieto opatrenia boli určené v správe Komisie Rade a Európskemu parlamentu o stave vnútorného trhu služieb - KOM(2002) 44, 30. júl 2002.

– požiadavka získať povolenie od príslušných orgánov hostiteľského členského štátu alebo byť u nich zaregistrovaný, alebo akákoľvek rovnocenná povinnosť,

– požiadavka spraviť vyhlásenie,

– požiadavka mať k dispozícii a uchovávať doklady sociálneho charakteru na území hostiteľskej krajiny a (alebo) za podmienok uplatniteľných na území tejto krajiny.

a) Požiadavka mať zástupcu, ktorý má bydlisko na území hostiteľského členského štátu

Súdny dvor[5] označil požiadavku mať pobočku na vnútroštátnom území ako „výslovnú negáciu voľného poskytovania služieb“. Pokiaľ ide o požiadavku poskytovateľa služieb určiť zástupcu, ktorý by mal bydlisko v danom členskom štáte, aby tam poskytoval svoje služby, táto požiadavka sa zdá nezlučiteľná s článkom 49 Zmluvy o ES[6], pretože sa podobá požiadavke zvoliť si bydlisko autorizovaného zástupcu, ktorú už Súdny dvor vyhlásil za protiprávnu.

Súdny dvor v rozsudku *Arblade a ďalší*[7] rozhodol, že povinnosť mať k dispozícii a uchovávať niektoré doklady v bydlisku fyzickej osoby, ktorá má bydlisko v hostiteľskom členskom štáte a ktorá má tieto doklady k dispozícii ako zástupca alebo splnomocnenec zamestnávateľa aj po tom, čo zamestnávateľ prestal zamestnávať pracovníkov v tomto štáte, by bola prijateľná, len ak vnútroštátne orgány nebudú schopné účinne splniť svoju kontrolnú úlohu v prípade, že takáto povinnosť neexistuje. Táto judikatúra sa bude musieť interpretovať od prípadu k prípadu, ale možno usúdiť, že na splnenie tejto úlohy by malo stačiť určiť jednu osobu medzi vyslanými pracovníkmi, napríklad predáka, ktorý by bol kontaktnou osobou medzi zahraničnou spoločnosťou a inšpekciou práce.

Záver: Na základe existujúcej judikatúry možno vysloviť záver, že požiadavka prednesená členským štátom voči podnikom vysielajúcim pracovníkov na jeho územie, aby bol k dispozícii jeden zástupca, ktorý má bydlisko v hostiteľskom členskom štáte, je neprimeraná vzhľadom na cieľ zabezpečiť kontrolu podmienok zamestnania týchto pracovníkov. Určenie jednej osoby medzi vyslanými pracovníkmi, napríklad jedného predáka, ktorý by bol kontaktnou osobou medzi zahraničnou spoločnosťou a príslušným kontrolným orgánom, by malo postačovať.

b) Požiadavka získať povolenie od príslušných orgánov hostiteľského členského štátu alebo byť u nich zaregistrovaný, alebo akákoľvek rovnocenná povinnosť

Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vnútroštátne právne predpisy, ktoré vo všeobecnosti a pre všetky činnosti podmieňujú poskytovanie služieb na vnútroštátnom území podnikom zriadeným v inom členskom štáte vydaním administratívneho povolenia, sú prekážkou vo voľnom poskytovaní služieb v zmysle článku 49 Zmluvy o ES (pozri najmä rozsudok Vander Elst[8]).

---

5 Vec C-279/00 (Komisia/Talianska republika), rozsudok zo 7. februára 2002, bod 18.

6 Pozri, v tomto kontexte, napríklad rozsudok Súdneho dvora zo 6. marca 2003 vo veci C-478/01, bod 19.

7 Pozri poznámku 2, bod 76.

8 Vec C-43/93 (Raymond Vander Elst /Office des migrations internationales), rozsudok z 9. augusta 1994.

Existuje určitý počet činností, ktorých vykonávanie je v členských štátoch riadené právnymi alebo regulačnými nástrojmi, medzi ktoré patrí osobitné povolenie na každú činnosť. Napríklad veľká časť členských štátov ustanovuje na vnútroštátnej úrovni povolenia pre podniky vykonávajúce prechodné práce s cieľom zabezpečiť, aby tieto podniky mali dostatočné záruky na výkon tejto činnosti.

Hostiteľský členský štát má právo vyžadovať predchádzájúce povolenie iba na výkon niektorých činností nezávisle od situácie vyslania, pod podmienkou, že je to na základe naliehavých dôvodov všeobecného záujmu a primerané a zlučiteľné s príslušnými ustanoveniami Zmluvy o slobode poskytovania služieb. V tejto požiadavke sa budú musieť zobrať do úvahy už uskutočnené kontroly a overovania v členskom štáte pôvodu.

Záver: Na základe existujúcej judikatúry možno vysloviť záver, že právne predpisy, na základe ktorých by sa vyslanie pracovníkov podriaďovalo systematickej predchádzajúcej kontrole, vrátane požiadavky mať povolenie alebo byť zaregistrovaný ešte pred vyslaním, by boli neprimerané.

c) Požiadavka spraviť vyhlásenie

Takmer polovica členských štátov požaduje od poskytovateľov služieb, ktorí vysielajú pracovníkov na ich územie, aby najskôr spravili vyhlásenie u ich orgánov[9]. Zdá sa, že zámerom týchto vyhlásení je na jednej strane umožniť vnútroštátnym orgánom overiť informácie o vyslaní, ktoré sa získali počas kontrol na mieste, a na druhej strane pomôcť inšpekciám práce pristúpiť k ohodnoteniu rizík, aby svoje kontroly zamerali na situácie alebo podniky s vysokou mierou rizika.

V tomto štádiu neexistuje žiadne rozhodnutie Súdneho dvora, ktoré by sa týkalo osobitne prijateľnosti povinnosti spraviť vyhlásenie o vyslaní pracovníkov. Vo veci *Komisia/Luxembursko*[10], ktorej cieľom bolo v rámci poskytovania služieb presadenie požiadavky pracovného povolenia pre vyslaného pracovníka, ktorý je občanom tretieho štátu, Súdny dvor vyhlásil, že „*Povinnosť podniku poskytujúceho služby vopred oznámiť miestnym orgánom prítomnosť jedného alebo viacerých vyslaných pracovníkov, predpokladanú dĺžku ich pobytu a službu alebo služby, ktorých poskytovanie odôvodňuje vyslanie, by pritom predstavovala rovnako účinné, avšak menej obmedzujúce opatrenie než predmetná požiadavka. Prirodzene, tieto orgány by mohli kontrolovať dodržiavanie luxemburskej právnej úpravy v sociálnej oblasti počas doby vyslania, pričom by brali do úvahy povinnosti, ktoré musí podnik splniť podľa predpisov sociálneho práva platných v členskom štáte pôvodu*“.

Pokiaľ ide o vyslanie pracovníkov so štátnou príslušnosťou tretích krajín, ktorých vyšle poskytovateľ služieb Spoločenstva, Súdny dvor vo svojom rozsudku Komisia/Nemecko[11] dospel k záveru, že „*tak, ako to vyzdvihol generálny advokát v bode 27 vo svojich návrhoch, požiadavka, aby poskytovateľ služieb spravil jednoduché predchádzajúce vyhlásenie o tom, že príslušní pracovníci sú v legálnom postavení (...) v členskom štáte, v ktorom ich tento podnik zamestnáva, by ponúklo vnútroštátnym orgánom menej reštriktívnym spôsobom a rovnako*

---

9 Ide o tieto štáty: Rakúsko, Belgicko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Grécko, Luxembursko, Nemecko, Lotyšsko, Malta, Holandsko a Portugalsko. Slovinsko a Česká republika vyžadujú od prijímateľov služieb podobnú povinnosť.

10 Pozri poznámku 3, bod 31.

11 Pozri poznámku 3, bod 41.

účinne ako kontrola predchádzajúca vyslaniu záruku, pokiaľ ide o legálnosť postavenia týchto pracovníkov a o skutočnosť, že títo vykonávajú svoju hlavnú činnosť v členskom štáte, v ktorom má podnik, ktorý poskytuje služby, sídlo. Takáto požiadavka by umožnila vnútroštátnym orgánom dodatočne kontrolovať tieto údaje a spraviť potrebné opatrenia v prípade nelegálneho postavenia uvedených pracovníkov".

V tejto judikatúre Súdneho dvora sa akceptuje vyhlásenie ako opatrenie, ktoré je rovnako účinné a menej reštriktívne ako predchádzajúce povolenie, aby mohli byť členské štáty v každej chvíli informované o prítomnosti vyslaných pracovníkov tretích krajín na svojom území.

Členské štáty sa musia zdržať použitia vyhlásení na iné než informačné účely, najmä na účely kontroly a registrácie podnikov, ktoré poskytujú služby, čo by sa rovnalo udeľovaniu povolení.

Záver: Na základe existujúcej judikatúry sa Komisia domnieva, že by hostiteľský členský štát mal byť schopný vyžadovať, s cieľom umožniť mu overiť rešpektovanie podmienok zamestnania, ustanovených v smernici, v súlade so zásadou proporcionality, aby najneskôr do začiatku prác predložil poskytovateľ služieb vyhlásenie, ktoré by obsahovalo údaje o vyslaných pracovníkoch, trvanie, miesto a typ poskytovanej služby. Vyhlásenie by malo potvrdzovať, že vyslaní pracovníci tretích krajín sú v legálnom postavení v krajine, v ktorej má poskytovateľ služieb sídlo, takisto pokiaľ ide o požiadavku víz, a že sú v tejto krajine legálne zamestnaní.

d) Požiadavka mať k dispozícii a uchovávať doklady sociálneho charakteru na území hostiteľskej krajiny a (alebo) za podmienok uplatniteľných na území tejto krajiny.

Súdny dvor sa vyjadril k povinnostiam mať k dispozícii a uchovávať doklady sociálneho charakteru v hostiteľskom členskom štáte, ktoré sa týkajú vyslaných pracovníkov.

Vo svojom rozsudku *Arblade a ďalší*[12] Súdny dvor skonštatoval, že sa kvôli účinnej ochrane pracovníkov, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť a zdravie, ako aj pracovný čas, môže vyžadovať, aby boli niektoré doklady k dispozícii na prístupnom a ľahko identifikovateľnom mieste územia hostiteľského členského štátu pre orgány tohto štátu, ktoré sú poverené vykonať kontroly, „*najmä ak neexistujú organizované systémy spolupráce alebo výmeny informácií medzi členskými štátmi, ako je ustanovené v článku 4 smernice 96/71/ES*".

V rovnakom rozsudku však Súdny dvor upresnil, že príslušné orgány hostiteľskej krajiny musia pred presadením takejto povinnosti u poskytovateľa služieb overiť, či by sociálna ochrana príslušných pracovníkov nebola dostatočne zachovaná predložením, v primeranom čase, dokladov, ktoré má k dispozícii členský štát, v ktorom má podnik sídlo[13]. V spojených veciach *Finalarte*[14] Súdny dvor pripustil, že od podnikov sídliacich mimo hostiteľského členského štátu by sa mohlo požadovať viac informácií ako od podnikov sídliacich v tomto štáte, pokiaľ by sa toto odlišné zaobchádzanie mohlo prisúdiť objektívnym rozdielom medzi týmito podnikmi a podnikmi sídliacimi v hostiteľskom štáte.

---

12 Pozri poznámku 2, bod 61.

13 Pozri poznámku 2, bod 65.

14 Spojené veci C-49/98, 50/98, 52/98, 54/98, 68/98 a 71/98 (Finalarte Sociedade de Construção Civil L^da /Urlaubs- und Lohnausgleichskasse der Bauwirtschaft e. a.), rozsudok z 25. októbra 2001, body 69-74.

Súdny dvor však takisto ustanovil, že treba overiť, či sú informácie poskytnuté v dokladoch požadovaných právnymi predpismi členského štátu, v ktorom má podnik sídlo, dostatočné k tomu, aby sa umožnili potrebné kontroly v hostiteľskom členskom štáte[15].

Po ukončení lehoty na tranpozíciu smernice v roku 1999 a postupnom zavedení informačnej spolupráce ustanovenej v článku 4 mali členské štáty menšiu možnosť vyžadovať, aby boli niektoré doklady sociálneho charakteru k dispozícii v štáte vyslania. Komisia sa však domnieva, že hostiteľský členský štát by mohol stále požadovať, aby niektoré doklady, ktoré musia byť vedené a uchované na mieste, boli k dispozícii na mieste výkonu práce, ako napríklad záznamy o skutočne odpracovanom čase alebo doklady týkajúce sa zdravotných a bezpečnostných podmienok na mieste výkonu práce. S cieľom umožniť orgánom hostiteľského členského štátu kontrolovať podmienky zamestnania v súlade so smernicou sa pripúšťa, aby tieto orgány mohli požadovať od poskytovateľa služieb predloženie dokladov, ktoré sa pokladajú za potrebné pri vykonávaní kontrol v prijateľnom čase.

Nie je však prípustné, aby hostiteľský členský štát vyžadoval druhú sériu dokladov zhodných s jeho právnou úpravou iba kvôli skutočnosti, že existujú určité rozdiely medzi formou alebo obsahom dokladov, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi členského štátu, v ktorom má podnik sídlo. Takisto nie je prijateľné vyžadovať doklady sociálneho zabezpečenia, pretože sú predmetom osobitného postupu v krajine pôvodu, v súlade s nariadením (EHS) č. 1408/71. Súdny dvor však uznal v *Arblade a ďalší*[16], že „*informácie vyžadované podľa právnej úpravy členského štátu, v ktorom má podnik sídlo, a právnej úpravy hostiteľského členského štátu (...) môžu byť rozdielne v tom bode, že kontroly požadované v právnej úprave hostiteľského členského štátu nemôžu byť uskutočnené na základe dokladov vedených v súlade s právnou úpravou členského štátu, v ktorom má podnik sídlo*“.

Záver: Na základe uvedenej judikatúry možno vysloviť záver, že k tomu, aby mohol hostiteľský členský štát overiť rešpektovanie podmienok zamestnania, stanovených v smernici, musí vyžadovať, v súlade s princípom proporcionality, aby sa na mieste výkonu práce viedli doklady, ktoré sú celkom prirodzene vytvorené na tomto mieste, ako napríklad pracovný výkaz alebo doklady, ktoré sa týkajú zdravotných a bezpečnostných podmienok na mieste výkonu práce. Hostiteľský členský štát nemôže vyžadovať druhú sériu dokladov, ak sú informácie poskytnuté v dokladoch požadovaných právnymi predpismi členského štátu, v ktorom je podnik usadený, v celku postačujúce, aby sa mohli uskutočniť potrebné kontroly v hostiteľskom členskom štáte.

2.2. Opatrenia uplatniteľné na vyslaných pracovníkov so štátnou príslušnosťou tretích krajín

V existujúcej judikatúre o voľnom poskytovaní služieb v zmysle článku 49 Zmluvy o ES (pozri napríklad rozsudky *Vander Elst*[17] a rozsudok *Komisia/Luxembursko*[18]) Súdny dvor rozhodol, že pracovníci v prípade, že sú legálne a obvykle zamestnaní poskytovateľom služieb usídleným v členskom štáte (pôvodu), môžu byť vyslaní do iného členského štátu (hostiteľského) bez toho, aby v tomto druhom členskom štáte podliehali administratívnym formalitám, akou je napríklad povinnosť mať pracovné povolenie.

---

15 Pozri poznámku 2, body 64-65.
16 Pozri poznámku 2, bod 63.
17 Pozri poznámku 8.
18 Pozri poznámku 3.

Súdny dvor takisto rozhodol, že niektoré dodatočné podmienky, ktoré kladú niektoré členské štáty na vysielanie pracovníkov z tretích krajín, sú neprimerané. Vo veci Komisia proti Nemecku[19] SDES rozhodol, že nemecké právne predpisy neboli v súlade s článkom 49 Zmluvy o ES, keďže sa v nich požadovalo, aby pracovníci so štátnou príslušnoťou tretích krajín, ktorí sú vyslaní podnikom so sídlom v inom členskom štáte, boli týmto podnikom zamestnaní minimálne jeden rok, aby mohli dostať povolenie na pobyt. V tomto prípade Súdny dvor potvrdil svoj rozsudok vo veci Komisia proti Luxembursku[20], kde rozhodol, že právne predpisy, v ktorých sa kladie podmienka predchádzajúceho zamestnania najmenej šesť mesiacov, presahuje to, čo sa môže vyžadovať v rámci cieľa sociálnej ochrany pracovníkov so štátnou príslušnoťou tretích krajín, a preto nie je oprávnená. V tomto poslednom rozsudku Súdny dvor takisto zamietol požiadavku, pokiaľ ide o pracovnú zmluvu na dobu neurčitú.

Záver: Na základe existujúcej judikatúry možno vysloviť záver, že nie je povolené, aby hostiteľský členský štát vyžadoval administratívne formality alebo dodatočné podmienky od vyslaných pracovníkov pôvodom z tretích krajín, ak sú legálne zamestnaní poskytovateľom služieb so sídlom v inom členskom štáte, bez toho, aby bolo dotknuté právo hostiteľského štátu overiť, či sú tieto podmienky splnené v členskom štáte, v ktorom má sídlo poskytovateľ služieb.

3. INFORMAČNÁ SPOLUPRÁCA

a) Prístup k informáciám

V článku 4 ods. 3 smernice sa jasne ukladá členským štátom prijať príslušné opatrenia, aby informácie, ktoré sa týkajú pracovných podmienok a podmienok zamestnania, boli všeobecne prístupné zahraničným poskytovateľom služieb a pracovníkom.

Používanie nástrojov šírenia informácií o pracovných podmienkach a podmienkach zamestnania počas vyslania a o povinnostiach, ktoré treba rešpektovať, sa môže výrazne zlepšiť. Výrazné zlepšenie týchto aspektov si vyžaduje dodatočné úsilie:

- zatiaľ čo počet vnútroštátnych internetových stránok venovaných vysielaniu pracovníkov sa výrazne zvýšil, je naďalej potrebné, aby členské štáty lepšie využili možnosti internetu a zlepšili prístupnosť a jasnosť informácií, ktoré sú poskytované na vnútroštátnych webových stránkach[21],

- členské štáty musia spresniť, ktorá časť ich vnútroštátnych právnych predpisov sa musí uplatňovať zahraničnými poskytovateľmi služieb, a vyhnúť sa poskytnutiu informácií iba o pracovnom práve vo všeobecnosti bez toho, aby určili, ktoré podmienky sú uplatniteľné na vyslaných pracovníkov,

- informácie by mali byť k dispozícii v iných jazykoch ako je(-sú) národný(-é) jazyk(-y) hostiteľskej krajiny,

---

19 Pozri poznámku 3.

20 Pozri poznámku 3.

21 Webová stránka Komisie, ktorá je venovaná vysielaniu pracovníkov, ponúka odkazy na národné webové stránky: http://europa.eu.int/comm/employment_social/labour_law/postingofworkers_fr.htm

- kontaktné kancelárie musia mať k dispozícii personál a iné zdroje, ktoré im umožnia vykonávať svoje povinnosti, pokiaľ ide o poskytovanie informácií,

- členské štáty by mali určiť jednu kontaktnú osobu, ktorá by bola poverená spracovaním žiadostí o informácie, pretože týmto spôsobom sa dosiahnu lepšie výsledky ako prostredníctvom veľkej anonymnej štruktúry,

- kontaktné kancelárie sa musia takisto oprieť o účinnú štruktúru, musia byť schopné fungovať ako sprostredkovatelia medzi osobami, ktoré žiadajú informácie, a inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

S cieľom splniť si svoje povinnosti sa členské štáty vyzývajú, aby vyvinuli dodatočné úsilie na zlepšenie a uľahčenie prístupu k informáciám o podmienkach zamestnania, ktoré musia uplatňovať poskytovatelia služieb, a aby sa ubezpečili, či sú ich kontaktné kancelárie schopné účinne vykonávať svoje úlohy. Komisia bude naďalej podporovať členské štáty v tejto oblasti, najmä prostredníctvom skupiny odborníkov a sledovať ich úsilie, aby sa ubezpečila, že sa približujú k osvedčeným postupom.

b) Spolupráca medzi členskými štátmi

V článku 4 ods. 1 a 2 smernice sa presne ustanovujú povinnosti v oblasti spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi a členské štáty sa poverujú, aby vytvorili potrebné podmienky na túto spoluprácu. Z tejto povinnosti vyplýva vytvorenie kontrolného orgánu, ktorý by bol schopný odpovedať na odôvodnenú žiadosť, ktorá by sa týkala napríklad toho, či podnik, ktorý poskytuje cezhraničné služby, má skutočne sídlo v členskom štáte pôvodu, alebo na žiadosť o podporné doklady, ktoré by umožnili určiť, či sa pracovník považuje za pracovníka podľa právnych predpisov hostiteľského členského štátu.

Žiadosť o informácie môže byť potrebná aj v opačnom smere, keď chce napríklad vyslaný pracovník po skončení vyslania vedieť, či mu bolo poskytnuté všetko, na čo mal nárok počas obdobia vyslania.

S cieľom dosiahnuť súlad s článkom 4 smernice musia členské štáty dávať pozor, aby kontaktné kancelárie a kontrolné orgány boli organizované a vybavené takým spôsobom, aby mohli účinne vykonávať svoje úlohy a aby mohli rýchlo odpovedať na žiadosti. Preto bude možno potrebné, aby kontaktné kancelárie a (alebo) kontrolné orgány vyhľadávali alebo získali informácie z iných zdrojov alebo orgánov (ako napríklad inštitúcií sociálneho zabezpečenia). Budú postupovať rovnakým spôsobom ako v interných prípadoch a v súlade s vnútroštátnymi predpismi.

Iniciatívy Komisie prostredníctvom skupiny odborníkov (najmä vytvorenie kódexu správania pre dobrú spoluprácu a viacjazyčného formulára na výmenu informácií medzi orgánmi) vo vhodnom čase môžu prispieť k zlepšeniu cezhraničnej spolupráce. Výmena informácií sa bude môcť uľahčiť použitím elektronického systému, ktorý vytvorí Komisia na podporu smernice o službách.

S cieľom splniť si svoje povinnosti sa členské štáty vyzývajú, aby prijali potrebné opatrenia na vybavenie svojich kontaktných kancelárií a (alebo) kontrolných orgánov potrebnými zariadeniami a zdrojmi, aby mohli efektívnym spôsobom odpovedať na žiadosti o informácie a o cezhraničnú spoluprácu od príslušných orgánov iných členských štátov. Komisia bude naďalej podporovať členské štáty v tejto oblasti, najmä prostredníctvom sprístupnenia

vhodnejších elektronických systémov, a bude podrobne sledovať ich pokrok.

4. KONTROLA REŠPEKTOVANIA SMERNICE A OPATRENIA, KTORÉ TREBA PRIJAŤ V PRÍPADE JEJ NEREŠPEKTOVANIA

Členské štáty sú povinné zabezpečiť určité podmienky pre pracovníkov vyslaných na ich území v súlade s článkom 3 smernice a prijať opatrenia na predchádzanie a zvládanie akéhokoľvek ilegálneho správania poskytovateľov služieb, najmä odopretia zabezpečenia takýchto podmienok. Toto je základnou podmienkou na zavedenie spravodlivej hospodárskej súťaže, ktorá je zárukou hodnovernosti vysielania pracovníkov v rámci poskytovania cezhraničných služieb. Členské štáty sa týmto musia ubezpečiť, že potrebné mechanizmy sú zavedené, aby zabezpečili rešpektovanie vykonávacích opatrení, pokiaľ ide o vysielanie pracovníkov.

Vyslaní pracovníci a (alebo) organizácie, ktoré ich zastupujú, by mali mať možnosť podať sťažnosť priamo príslušnému orgánu hostiteľského členského štátu a uplatňovanie opatrení by sa malo dať iniciovať sťažnosťami pracovníkov alebo konkurenčných podnikov. Hoci to môže prispieť k zlepšeniu kontroly a uplatňovania právnych predpisov, znamená to tiež, že kontrolný orgán musí mať k dispozícii zdroje a potrebnú moc, aby zabezpečil monitorovanie týchto sťažností.

Členské štáty musia neustále prehodnocovať účinnosť inšpekcií práce a iných kontrolných systémov a skúšať spôsoby ako ich zlepšiť, v súlade s povinnosťami, ktoré im vyplývajú zo smernice. Táto činnosť môže byť podporovaná posilnením spolupráce medzi vnútroštátnymi orgánmi poverenými kontrolami (napríklad inšpekcie práce) aspektov vyplývajúcich zo smernice. Zástupcovia inšpekcií práce alebo iných orgánov zodpovedných za uplatňovanie smernice by sa mali stretnúť aspoň raz ročne v rámci skupiny odborníkov na vysielanie pracovníkov.

V prípade nerešpektovania povinností vyplývajúcich zo smernice musia členské štáty prijať potrebné opatrenia v zmysle článku 5 smernice. Je na nich, aby vybrali vhodné nástroje, ktoré treba zaviesť, ale tieto musia zabezpečiť príslušným osobám účinnú ochranu ich práv a musia sa podobať nástrojom, ktoré sa uplatňujú na prípady porušenia vnútroštátneho práva na výlučne vnútroštátnej úrovni.

Keď sa zistia nezrovnalosti, je na členských štátoch, aby prijali opatrenia, vrátane sankcií, ktoré musia byť účinné, primerané a odradzujúce. Takisto môžu zaviesť primerané postupy, ktoré by umožnili pracovníkom a (alebo) ich zástupcom uplatniť svoje práva. Uľahčený prístup vyslaných pracovníkov k súdom, vrátane arbitrážnych konaní a mediácie, za rovnakých podmienok, ako majú vnútroštátni pracovníci, je v tomto kontexte nevyhnutnou podmienkou.

Súdny dvor Európskych spoločenstiev sa vyjadril vo veci prejudiciálneho rozhodnutia[22] o systéme spoločnej a solidárnej zodpovednosti pre hlavné podniky. Súdny dvor dospel k záveru, že článok 5 smernice, ktorý sa vykladá v zmysle článku 49 Zmluvy o ES, nevylučuje používanie takéhoto systému ako vhodného opatrenia v prípade nerešpektovania smernice. Súdny dvor takisto ustanovil, že takéto opatrenie nemôže ísť za hranice toho, čo je

[22] Vec C-60/03 (Wolff & Müller GmbH & Co. KG /José Filipe Pereira Félix), rozsudok z 12. októbra 2004, bod 37.

potrebné, aby sa dosiahol sledovaný cieľ, a odkázal na vnútroštátny súd na vykonanie tohto rozsudku v príslušnom prípade.

Členské štáty sa vyzývajú, aby zhodnotili vplyv zavedenia primeraného a nediskriminačného opatrenia tohto typu do svojho vnútroštátneho práva. Členské štáty, ktoré už majú zavedený podobný systém by mali zhodnotiť jeho účinnosť ako primeraného a nediskriminačného opatrenia v prípade nerešpektovania smernice.

S cieľom splniť si svoje povinnosti sa členské štáty vyzývajú, aby preverili svoje systémy kontroly a implementácie smernice. Vyzývajú sa najmä, aby sa ubezpečili, že je zavedený mechanizmus na odstránenie nedostatkov, ako aj vhodné a primerané kontrolné opatrenia, a že sa poskytovateľom služieb, ktorí porušujú predpisy, môže uložiť sankcia. Komisia sa zaväzuje spolupracovať s členskými štátmi s cieľom zlepšiť cezhraničnú spoluprácu inšpekcií práce v oblastiach, ktoré spadajú pod smernicu o vysielaní pracovníkov.

5. ZÁVERY

Je naliehavo potrebné objasniť kontrolné opatrenia, ktoré môžu členské štáty použiť v zmysle článku 49 Zmluvy o ES, ako je interpretované v rozsudkoch Súdneho dvora, a zlepšiť prístup k informáciám a administratívnu spoluprácu. Členské štáty by mali konať tak, aby sa vplyv usmernení uvedených v tomto oznámení prejavil čo najskôr. Komisia v najbližších dvanástich mesiacoch prijme správu o situácii v členských štátoch vzhľadom na všetky aspekty obsiahnuté v tomto oznámení s cieľom zhodnotiť pokrok, ktorý sa dosiahol v tejto oblasti. So zámerom sledovať vývoj situácie v členských štátoch a byť schopná začať objektívne hodnotenie na základe vyššie uvedených usmernení Komisia:

- v čo najkratšom čase pošle vnútroštátnym orgánom a sociálnym partnerom podrobný dotazník, v ktorom budú môcť vysloviť názor o vlastných opatreniach, ale aj uviesť, ako vnímajú a hodnotia opatrenia alebo akcie uskutočnené inými orgánmi alebo sociálnymi partnermi,

- na svojej internetovej stránke dá používateľom k dispozícii formulár, aby sa títo mohli podeliť so svojimi pozitívnymi alebo negatívnymi skúsenosťami so získavaním informácií, s medzinárodnou spoluprácou, kontrolou a uplatňovaním právnych predpisov,

- bude úzko sledovať a hodnotiť opatrenia prijaté členskými štátmi, aby uľahčila prístup k informáciám a zaviedla kódex dobrého správania a štandardný formulár o výmene informácií.

Ak po tomto monitorovaní dospeje Komisia k názoru, že rešpektovanie príslušných ustanovení práva Spoločenstva, a (alebo) spolupráca s členskými štátmi, ustanovená v článkoch 4 a 5 smernice, sa výrazne nezlepšili, prijme opatrenia, ktoré napravia túto situáciu.